

Väljaandja:	Riigikogu
Akti liik:	välisleping
Teksti liik:	algtekst
Jõustumise kp:	12.01.1997
Avaldamismärge:	RT II 1993, 20, 45

Eesti Vabariigi ja Saksamaa Liitvabariigi vaheline investeringute soodustamise ja vastastikuse kaitse leping

Vastu võetud 12.11.1992

[Eesti Vabariigi ja Saksamaa Liitvabariigi vahelise investeringute soodustamise ja vastastikuse kaitse lepingu ratifitseerimise seadus](#)

[Välisministeeriumi teadaanne välislepingu jõustumise kohta](#)

[Välisministeeriumi teadaanne välislepingu lõppemise kohta](#)

Eesti Vabariik ja Saksamaa Liitvabariik,

soovides süvendada majanduslikku koostööd mõlema riigi vahel,

püüdes luua soodsaid tingimusi kummagi riigi kodanike või juriidiliste isikute investeringutele teise riigi territooriumil,

tõdedes, et nendele investeringutele on vajalikud soodustused ja lepinguline kaitse selleks, et elavdada majanduslikku erainitsiatiivi ja suurendada mõlema rahva heaolu,

leppisid kokku järgnevas:

Artikkel 1

Käesoleva lepingu tähenduses

1. Mõiste «investeringud» hõlmab igat liiki varalisi väärtusi, iseäranis
 - a) kinnis- ja vallasvara, samuti muid asjaõigusi nagu hüpoteeke ja pandiõigusi;
 - b) osakuid ettevõtetes ja teisi ettevõtluses osalemise liike;
 - c) õigusnõuet majanduslikku väärtust loonud rahale või sellist väärtust loonud tegevuste tulemustele;
 - d) õigusi intellektuaalsele omandile, iseäranis autoriõigused, patendid, registreeritud leiutised, prototüübid, tehnilised kavandid ja mudelid, kaubamärgid, kaubanimetused, ettevõtte- ja ärisaladused, tehnilised meetodid, oskusteave ja ettevõtte äriväärus;
 - e) avalik-õiguslikke kontsessioone, kaasa arvatud loodusvarade otsimis- ja kasutamiskontsessioonid.

Varaliste väärtuste investeerimise vormi muutus ei muuda nende tähendust investeringuna.

2. Mõiste «tulud» tähendab neid summasid, mis saadakse mingist investeringust teatud ajavahemikul, nagu kasumiosad, dividendid, intressid, litsentsi- või muud tasud.

3. Mõiste «kodanikud» tähistab

- a) Eesti Vabariigi suhtes:
Eesti Vabariigi kodanikke vastavalt Eesti Vabariigi seadustele;
- b) Saksamaa Liitvabariigi suhtes:
Saksamaa Liitvabariigi kodanikke vastavalt Saksamaa Liitvabariigi põhiseadusele.

4. Mõiste «juriidilised isikud» tähistab

- a) Eesti Vabariigi suhtes:
nii iga Eesti Vabariigis asuvat juriidilist isikut kui ka muud vormi ühingut või ühendust, õiguspädeva isikuga või ilma, ükskõik kas tema tegevus taotleb kasumit või mitte;
- b) Saksamaa Liitvabariigi suhtes:
nii iga Saksamaa Liitvabariigis asuvat juriidilist isikut kui ka muud vormi ühingut või ühendust, õiguspädeva isikuga või ilma, ükskõik kas tema tegevus taotleb kasumit või mitte.

Artikkel 2

(1) Kumbki lepingupool soodustab oma territooriumil võimalust mööda teise lepingupoole kodanike või juriidiliste isikute investeringuid ja lubab vastavalt oma seadusandlusele neid investeringuid teha. Kumbki lepingupool kohtleb investeringuid igal juhul õigusjärgselt ja õiglaselt.

(2) Üks lepingupool ei tohi mingil moel omavoliliste või diskrimineerivate meetmetega piirata teise lepingupoole kodanike või juriidiliste isikute investeringute haldamist, käsutamist, kasutamist või tarvitamist oma territooriumil.

Artikkel 3

(1) Kumbki lepingupool kohtleb oma territooriumil teise lepingupoole kodanike või juriidiliste isikute omanduses või mõjuvallas olevaid investeringuid mitte vähem soodsalt kui oma kodanike ja juriidiliste isikute investeringuid või kolmandate riikide kodanike ja juriidiliste isikute investeringuid.

(2) Kumbki lepingupool kohtleb oma territooriumil teise lepingupoole kodanikke või juriidilisi isikuid nende investeringutega seonduvas tegevuses mitte vähem soodsalt kui oma riigi kodanikke ja juriidilisi isikuid või kolmandate riikide kodanikke ja juriidilisi isikuid.

(3) Eelnimetatud kohtlemine ei laiene eelisõigustele, mida üks lepingupool võimaldab kolmandate riikide kodanikele või juriidilistele isikutele seoses nende kuulumisega mõnda tolli- või majandusliitu, ühisturgu või vabakaubandustsooni või nendega assotsieerumise tõttu.

(4) Samuti ei laiene eelnimetatud kohtlemine soodustustele, mida üks lepingupool annab kolmandate riikide kodanikele või juriidilistele isikutele seoses topehtmaksustamist vältivate lepingutega või muu maksude küsimusi puudutava kokkuleppega.

Artikkel 4

(1) Ühe lepingupoole kodanike või juriidiliste isikute investeringud on teise lepingupoole territooriumil täielikult kaitstud ja kindlustatud.

(2) Ühe lepingupoole kodanike või juriidiliste isikute investeringuid teise lepingupoole territooriumil tohib võõrandada, natsionaliseerida või allutada oma toimelt võõrandamise või natsionaliseerimisega võrreldavatele abinõudele ainult üldise heaolu huvides ja kompensatsiooni eest. Kompensatsioon peab vastama võõrandatud investeringu väärtusele, mis tal oli vahetult enne seda, kui tegelik või ähvardav võõrandamine, natsionaliseerimine või nendega võrreldav abinõu avalikult teatavaks sai. Kompensatsioon tuleb välja maksta ilma viivitusega ja selle pealt tuleb kuni maksimise momendini tasuda intresse pangaprotsendi üldlevinud määra kohaselt; kompensatsioon peab olema realselt kasutatav ja vabalt ülekantav. Mitte hiljem kui võõrandamise, natsionaliseerimise või nendega võrreldava abinõu hetkel tuleb sobival teel tagada kompensatsiooni suuruse ja viisi kindlaksmääramine. Võõrandamise, natsionaliseerimise või nendega võrreldava abinõu seaduslikkus ja kompensatsiooni suurus peavad olema kontrollitavad kompetentses kohtumenetluses.

(3) Kui ühe lepingupoole kodanike või juriidiliste isikute investeringud kannavad kahju teise lepingupoole territooriumil sõja või muu sõjalise tegevuse, revolutsiooni, riikliku kriisiolukorra või rahutuste tõttu, siis nende kahjude hüvitamisel või kompenseerimisel teine lepingupool ei kohtle neid investeringuid mitte halvemini kui oma riigi kodanike või juriidiliste isikute investeringud. Sellised maksed peavad olema vabalt ülekantavad.

(4) Käesolevas artiklis reguleeritavates küsimustes rakendab üks lepingupool teise poole kodanike või juriidiliste isikute suhtes enamsoodustusrežiimi.

Artikkel 5

Kumbki lepingupool tagab teise lepingupoole kodanikele või juriidilistele isikutele investeringutega seotud maksete vaba ülekande, iseäranis

- a) kapitali ja lisasummade ülekande investeringu säilitamiseks või suurendamiseks;
- b) tulude ülekande;
- c) ülekanded laenude kustutamiseks;
- d) investeringu täielikust või osalisest likvideerimisest või müügist saadava summa ülekande;
- e) 4. artiklis ettenähtud kompensatsioonide ülekande.

Artikkel 6

Kui üks lepingupool maksab summasid oma kodanikele või juriidilistele isikutele investeringu garantii alusel teise lepingupoole territooriumil tehtud investeringu eest, siis tunnustab see teine lepingupool, kahjustamata esimesena nimetatud lepingupoole õigusi, mis lähtuvad 10. artiklist, nende kodanike või juriidiliste isikute kõigi õiguste või nõudmistele ülekandmist esimesena nimetatud lepingupoolele seaduse või õigusliku tehingu alusel. Lisaks tunnustab teine lepingupool esimesena nimetatud lepingupoole asumist kõikidesse nendesse õigustesse või nõudmistesse (ülekantud nõudmistesse), mida on esimesena nimetatud lepingupool õigustatud kasutama samas ulatuses nagu tema õiguseallane. Maksete ülekandmisel ülekantud nõuete korral kehtivad vastavalt 4. artikli 2. ja 3. lõige ning 5. artikkel.

Artikkel 7

(1) Ülekanded 4. artikli 2. ja 3. lõike ning 5. või 6. artikli põhjal toimuvad ilma viivitusega ülekande hetkel kehtiva kursi järgi.

(2) See kurss peab vastama ristkursile (*cross rate*), mis tuleneb nendest ümberarvestuskurssidest, mille Rahvusvaheline Valuutafond võtab aluseks vastavate vääringute ümberarvestamisel eriarveldusühikutesse (*Special Drawing Rights – SDR*) maksete momendil.

Artikkel 8

(1) Juhul kui ühe lepingupoole seadusandlikest aktidest või rahvusvahelisest õigusest tulenevatest kohustusest, mis eksisteerivad lepingu osapoolte vahel lisaks käesolevale lepingule või tekivad tulevikus, tulenevad mingid üldised või erilised eeskirjad, mille järgi võimaldatakse teise lepingupoole kodanike ja juriidiliste isikute investeringutele soodsam kohtlemine kui käesoleva lepingu järgi, siis kehtivad need eeskirjad käesoleva lepingu suhtes niivõrd, kuivõrd nad on soodsamad.

(2) Kumbki lepingupool täidab ka kõiki teisi kohustusi, mida ta on enda peale võtnud seoses teise lepingupoole kodanike ja juriidiliste isikute investeringutega oma territooriumil.

Artikkel 9

Käesolev leping kehtib ka nende investeringute suhtes, mida ühe lepingupoole kodanikud või juriidilised isikud on teinud vastavalt teise lepingupoole seadustele viimase territooriumil enne käesoleva lepingu jõustumist.

Artikkel 10

(1) Lahkarvamused lepingu osapoolte vahel käesoleva lepingu tõlgendamises või rakendamises tuleb võimalust mööda lahendada lepingu osapoolte valitsuste vahel.

(2) Juhul kui lahkarvamust ei ole võimalik ülalkirjeldatud viisil lahendada, siis tuleb see ühe lepingupoole nõudmisel esitada vahekohtusse.

(3) Vahekohus moodustatakse igal üksikjuhtumil nii, et kumbki lepingupool määrab ühe liikme ja need mõlemad liikmed valivad vahekohtu eesistujaks mingi kolmanda riigi kodaniku, kelle kinnitavad kummagi lepingupoole valitsused. Liikmed tuleb määrata kahe, vahekohtu eesistuja – kolme kuu jooksul pärast seda, kui üks lepingupool on teisele teatanud, et ta tahab esitada lahkarvamuse vahekohtusse.

(4) Juhul kui 3. lõikes nimetatud tähtaegadest ei peeta kinni, võib kumbki lepingupool muu kokkuleppe puudumisel paluda Rahvusvahelise Kohtu presidenti teha vajalikud määramised. Juhul kui president on ühe lepingupoole kodanik või teda takistavad muud põhjused, peab määramised tegema asepresident. Juhul kui ka asepresidendil on ühe lepingupoole kodakondsus või ka teda takistavad muud põhjused, peab määramised tegema ametiastmelt järgmine kohtu liige, kellel ei ole kummagi lepingupoole kodakondsust.

(5) Vahekohus teeb otsused häälteenamusega. Tema otsused on kohustuslikud. Kumbki lepingupool kannab oma liikme kulud ning samuti oma esindajate kulud kohtuprotsessi käigus; vahekohtu eesistuja kulud ning muud kulud jagatakse võrdselt lepingupoole vahel. Vahekohus võib teha ka muu otsuse kulude kandmise osas. Muus osas määrab vahekohus asja käsitlemise protseduuri ise.

(6) Kui mõlemad lepingupoole on 1965. a. 18. märtsi Riikide ja Teiste Riikide Kodanike Vaheliste Investeringuid Puudutavate Vaidluste Lahendamise Washingtoni Konventsiooni liikmed, siis võib konventsiooni 27. artikli 1. lõiku järgides eespool ettenähtud vahekohtu mitte kokku kutsuda juhul, kui mõlema lepingupoole kodanike või juriidiliste isikute vahel on saavutatud kokkulepe konventsiooni 25. artikli kohaselt. See ei välista võimalust eespool ettenähtud vahekohtu kokku kutsuda siis, kui nimetatud konventsiooni vahekohtu otsust ei täideta (27. artikkel), või kui see on vajalik õiguste ülekandmise korral või õigusliku tehingu korral vastavalt käesoleva lepingu 6. artiklile.

Artikkel 11

(1) Investeringuid puudutavad lahkarvamused ühe lepingupoole ja teise lepingupoole kodanike või juriidiliste isikute vahel tuleb niipalju kui võimalik lahendada vaidlevate poolte vahel leplikult.

(2) Kui üks vaidlevatest pooltest pole kuue kuu jooksul pärast lahkarvamuse teatavakstegemist selle kõrvaldamise ettepanekuga nõustunud, siis esitatakse lahkarvamuse teise lepingupoole kodaniku või juriidilise isiku nõudmisel vahekohtule lahendamiseks. Kui vaidlevad osapooled ei leia muud kokkulepet, tuleb rakendada 10. artikli lõigete 3 kuni 5 sätteid selliselt, et vahekohtu liikmete määramine vaidlevate osapoolte poolt toimub 10. artikli 3. lõike järgi ja et juhul, kui ei peeta kinni 10. artikli 3. lõikes nimetatud tähtaegadest, võib kumbki vaidlev pool teiste kokkulepete puudumisel paluda Pariisis asuva Rahvusvahelise Kaubanduskoja Arbitraazikohtu presidenti teha vajalikud määramised. Vahekohtu otsus viiakse täide siseriikliku õiguskorra järgi.

(3) Vaidluses osalev lepingupool ei tohi esitada kohtuprotsessi või vahekohtu otsuse täideviimise käigus vastuväidet, et teise lepingupoole kodanik või juriidiline isik on saanud kindlustusasutusest kahju eest osalist või täielikku kompensatsiooni.

(4) Juhul kui mõlemad lepingupooled on 1965. a. 18. märtsi Riikide ja Teiste Riikide Kodanike Vaheliste Investeeringuid Puudutavate Vaidluste Lahendamise Washingtoni Konventsiooni liikmed, esitatakse selles punktis mainitud lahkarvamused vaidlevate osapoolte vahel vahekohtusse ülalnimetatud konventsiooni kohaselt, kui vaidlevad osapooled ei jõua muule kokkuleppele; kumbki lepingupool kinnitab seejuures oma nõusolekut sellise menetlusega.

Artikkel 12

Käesolev leping kehtib sõltumata diplomaatiliste või konsulaarsuhete olemasolust lepingupoolte vahel.

Artikkel 13

(1) Käesolev leping tuleb ratifitseerida.

(2) Käesolev leping jõustub üks kuu pärast vastavate kirjalike teadete vahetamist. Leping on jõus 10 aastat; selle aja möödudes pikeneb lepingu kehtivus määramata ajaks, juhul kui üks lepingupool ei ole kaksteist kuud enne tähtaja lõppemist lepingut kirjalikult üles öelnud. Kümne aasta möödudes saab lepingut igal ajal lõpetada, sellest kaksteist kuud ette teatades.

(3) Investeeringutele, mis on tehtud enne käesoleva lepingu lõppemist, kehtivad artiklid 1 kuni 12 edasi veel kakskümmend aastat, alates lepingu kehtetuks muutumise päevast.

Koostatud Tallinnas, 12. novembril 1992. a. kahes originaalis, kumbki eesti ja saksa keeles, kusjuures mõlemad tekstid on võrdse jõuga.

Eesti Vabariigi poolt välisminister T. VELLISTE
Saksamaa Liitvabariigi poolt suursaadik Eestis
H. von WISTINGHAUSEN

PROTOKOLL

Eesti Vabariigi ja Saksamaa Liitvabariigi vahelise investeeringute soodustamise ja vastastikuse kaitse lepingu allakirjutamisel on selleks volitatud isikud täiendavalt kokku leppinud järgmistes määratlustes, mis kehtivad käesoleva lepingu koostisosana:

(1) 1. artikli juurde

a) Investeeringust saadud tulud ja nende tulude taasinvesteeringu puhul neist omakorda saadud tulud on samamoodi kaitstud nagu investeering isegi.

b) Eiramata teisi kodakondsuse kindlaksmääramise viise, loetakse ühe lepingupoole kodanikuks iga isikut, kellele on vastava lepingupoole kompetentse asutuse poolt välja antud kodaniku pass.

(2) 2. artikli juurde

a) Investeeringud, mis on tehtud ühe lepingupoole kodanike või juriidiliste isikute poolt teise lepingupoole territooriumil kooskõlas tema õiguskorraga, on kaitstud lepingu täie ulatusega.

b) Leping kehtib ka majandusvööndi ja mandrilava aladel niivõrd, kui võrd vastava lepingupoole rahvusvaheline õigus lubab kasutada iseseisvaid õigusi või jurisdiktsiooni nendel aladel.

(3) 3. artikli juurde

a) 3. artikli 2. lõikes tähendab «tegevus» eeskätt, aga mitte ainult, investeeringu haldamist, rakendamist, tarvitamist ja kasutamist. «Vähem soodsa» kohtlemise all mõistetakse 3. artiklis eeskätt iga liiki tooraine ja abimaterjalide, energia ja kütuse ning tootmis- ja töövahendite hankimise piiramist, toodangu turustamise takistamist sisemaal ja ekspordi takistamist ning muid sarnase toimega meetmeid. Meetmeid, mida tuleb võtta ühiskondliku korra ja julgeoleku, rahva tervishoiu või moraali tagamiseks, ei mõisteta 3. artikli tähenduses «vähem soodsatena».

b) 3. artikli sätted ei kohusta üht lepingupoolt laiendama teise lepingupoole territooriumil asuvatele füüsilistele ja juriidilistele isikutele maksusoodustusi, maksudest vabastamist ja muid soodustusi, mida maksuseaduste kohaselt võimaldatakse ainult tema enda territooriumil asuvatele füüsilistele isikutele ja juriidilistele isikutele.

c) Lepingupoole, järgides oma riigi seadusandlust, käsitlevad soosivalt ühe lepingupoole isikute taotlusi viisade ja elamislubade saamiseks, kes soovivad sõita teise lepingupoole territooriumile seoses investeeringuga; sama kehtib ka ühe lepingupoole töövõtjate suhtes, kes seoses investeeringuga soovivad sõita teise lepingupoole territooriumile ja seal viibida töötamise eesmärgil. Töölubade taotlusi käsitletakse samuti soosivalt.

(4) 4. artikli juurde

Kompensatsiooni on õigus nõuda ka siis, kui riiklike meetmetega takistatakse investeeringu objektiks oleva ettevõtte tegevust, mistõttu selle majanduslikku seisukorda oluliselt kahjustatakse.

(5) 7. artikli juurde

«Ilma viivitusega» ülekande tegemine 7. artikli 1. lõikes tähendab ülekannet, mis sooritatakse ülekande tavapäraseks formaalsusteks vajaliku tähtaja jooksul. Tähtaeg algab vastava avalduse sisseandmise hetkest ja ei tohi mingil juhul ületada kahte kuud.

(6) Üks lepingupool ei keela ega takista teise lepingupoole transpordifirmasid teostamast investeeringuga seonduvat kaupade ja inimeste transporti ning annab vajadusel välja vastavad load. Selle transpordi alla kuuluvad:

a) kaubad, mis on otseselt ette nähtud investeeringuks käesoleva lepingu tähenduses või mida hangitakse ühe ettevõtte poolt või mingi ettevõtte tellimusel ühe lepingupoole või kolmanda maa territooriumil ja mis kujutavad endast varalisi väärtusi käesoleva lepingu tähenduses;

b) inimesed, kelle reisid on seotud investeeringuga.

Koostatud Tallinna 1992. a. 12. novembril kahes originaalis, kumbki eesti ja saksa keeles, kusjuures mõlemad tekstid on võrdse jõuga.

Eesti Vabariigi poolt
välisminister T. VELLISTE

Saksamaa Liitvabariigi poolt
suursaadik Eestis H. von WISTINGHAUSEN